

ADVIES

Planlastvermindering decreet

Op 12 juni 2008 werd in het Vlaams Parlement een decreet ingediend houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest aan lokale besturen planverplichtingen worden opgelegd en specifieke subsidies worden toegekend (ook wel 'planlastvermindering decreet' genoemd). Dat decreet heeft de ambitie om de planlast voor de lokale besturen te verminderen en de Vlaamse subsidieregelingen voor die besturen meer op elkaar af te stemmen. De Vlaamse Jeugdraad buigt zich over het voorstel van decreet omdat de gemeenten en provincies belangrijke beleidsniveaus zijn voor kinderen, jongeren en hun organisaties.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
3 september 2008	ADVIES 08/21

Planlastvermindingsdecreet

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 3 september 2008 onder voorzitterschap van Stefaan Marien en waarbij aanwezig waren:

Yasmin Bhatti, Lien Boutsen, Lieven Casteels, Katleen Claessens, Toon Fonteyne, Bruno Houthoofd, Stijn Jacobs, Mieke Nolf, Tom Van den Borne, Tess Van Deynse, Hanne Vermeiren, Caroline Verschueren, Jasper Ysebaert

Brengt *unaniem* het volgende advies uit:

1. Inleiding

In het Vlaams Regeerakkoord 2004-2009 schrijft de Vlaamse Regering dat ze *“initiatieven zal nemen om de regelingen inzake administratief toezicht alsook de informatie- en rapporteringsverplichtingen voor de lokale besturen maximaal te vereenvoudigen en te verminderen”*.

Om die belofte uit het regeerakkoord waar te kunnen maken, werd er op 12 juni 2008 een voorstel van decreet ingediend in het Vlaams Parlement, meer bepaald het voorstel van decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest aan lokale besturen planverplichtingen worden opgelegd en specifieke subsidies worden toegekend (verder in dit advies het ‘planlastvermindingsdecreet’ genoemd). Dat decreet heeft de ambitie om de planlast voor de lokale besturen te verminderen en de Vlaamse subsidieregelingen voor die besturen meer op elkaar af te stemmen.

2. Het belang voor kinderen en jongeren en hun organisaties

De Vlaamse Jeugdraad buigt zich over het voorstel van planlastvermindingsdecreet omdat de gemeenten en provincies belangrijke beleidsniveaus zijn voor kinderen, jongeren en hun organisaties. Om ervoor te zorgen dat lokale besturen in hun beleid voldoende aandacht hebben voor kinderen en jongeren, heeft de Vlaamse overheid trouwens een eigen regelgeving uitgevaardigd: het decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid, kortweg het ‘decreet lokaal en

provinciaal jeugdbeleid'. Vanuit onze bezorgdheid over een mogelijke impact van het planlastverminderingdecreet op die regelgeving brengen we dit advies uit.

Het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid heeft binnen de lokale besturen gezorgd voor een evolutie van een sectoraal jeugdwerkbeleid naar een categoriaal, geïntegreerd jeugdbeleid, met aandacht voor de diverse levensdomeinen van kinderen en jongeren én voor de ondersteuning van hun organisaties. In die regelgeving werden er ook garanties ingebouwd om ervoor te zorgen dat er rekening gehouden wordt met kinderen, jongeren, hun organisaties en jeugdleden tijdens het planningsproces. Via jeugdleden en/of via andere participatie-instrumenten worden kinderen en jongeren betrokken bij het beleid van hun lokaal bestuur.

Het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid kwam tot stand na intens overleg met vertegenwoordigers van de lokale besturen en de jeugdsector. Het biedt de lokale besturen een niet-dwingend kader aan, waarbinnen ze werk kunnen maken van een eigen jeugd- en jeugdwerkbeleid. Wel is het zo dat de gemeente- en provinciebesturen die aanspraak willen maken op de door de Vlaamse overheid voorziene financiële middelen, rekening moeten houden met een aantal voorwaarden. De middelen staan dus ten dienste van die verplichte maar beperkte inhoudelijke leidraad. In meer dan 300 Vlaamse gemeenten stelt men zich bijgevolg minstens eens om de drie jaar de vraag hoe een ideaal jeugdbeleid op maat van de eigen lokale context er moet uitzien. Het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid heeft er door de jaren heen voor gezorgd dat er op lokaal vlak meer wordt nagedacht over jeugdbeleid en jeugdwerkbeleid. Het decreet werd de afgelopen jaren door andere sectoren trouwens vaak als inspiratiebron gebruikt voor hun eigen regelgeving.

3. Het advies

Het is zeker geen slechte zaak dat de Vlaamse overheid nadenkt over planlastvermindering. Ook de Vlaamse Jeugdraad erkent die nood. Bij de recente wijzigingen van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid en van het decreet houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid hebben we constructief mee nagedacht over het verminderen van de planverplichtingen. Maar het voorliggende voorstel van decreet gaat voor ons veel te ver. We vragen aandacht voor de specifieke situatie van de jeugd als doelgroep van het lokale beleid.

Planlastvermindering: graag, maar niet tot elke prijs. Het planlastverminderingdecreet beoogt volgens ons meer dan alleen maar het verminderen van de planverplichtingen voor de lokale besturen. Het ondermijnt op een heel directe en expliciete manier de bepalingen van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid. Nochtans werd dat decreet nog maar recent gewijzigd, net met de bedoeling om de planlast voor de lokale besturen te verminderen. Op pagina 7 van de Memorie van Toelichting bij de decreetswijziging van 15 december 2006 wordt een overzicht gegeven van de administratieve verplichtingen die vereenvoudigd en verminderd werden voor de gemeente- en provinciebesturen.

Het planlastverminderingdecreet houdt geen rekening met de fundamentele uitgangspunten van de specifieke subsidieregelingen voor het jeugdbeleid (dat categoriaal van aard is). En de sinds jaren bereikte cultuur van inspraak en participatie van de jeugdsector dreigt met het nieuwe decreet verloren te gaan. Het planlastverminderingdecreet biedt geen garanties voor inspraak en participatie, en geeft de lokale besturen veel vrijheid, waardoor kinderen, jongeren en jeugdorganisaties wel eens in de kou kunnen komen te staan, zonder recht op wederwoord. We willen met dit advies beleidsmakers prikkelen om kinderen en jongeren de plaats in de samenleving te geven waar ze recht op hebben. Ze beschikken immers over minder mogelijkheden om hun stem te laten gelden.

Voor we beginnen aan de gedetailleerde bespreking van het planlastverminderingdecreet, willen we toch nog even opmerken dat het voorliggende voorstel van decreet eigenlijk niet nieuw is. Het is de voorbije jaren al verschillende keren op de politieke agenda gekomen, en is er telkens ook weer afgevallen. Politici ondernamen echter nog geen enkele serieuze poging om met de betrokken sectoren in dialoog te gaan over de principes van dat decreet. Ook nu is het voorstel weer op de politieke agenda gezet zonder enige vorm van dialoog met de betrokken sectoren. Het is een manier van beleid voeren die we als Vlaamse Jeugdraad niet gewoon zijn, en waar we allesbehalve gelukkig mee zijn. Ook in dat opzicht zet dit voorstel van decreet een aantal voor ons erg belangrijke principes op de helling.

3.1. Het clusteren van plannen en adviesraden

Art. 5 van het voorstel van decreet:

Lokale besturen kunnen ervoor opteren om plannen, met inbegrip van de plannen die het voorwerp zijn van een planverplichting, samen te brengen in één of meerdere documenten.

Art. 6 van het voorstel van decreet:

Een planverplichting legt maximaal de volgende, lokaal in te vullen, planelementen op:

(...)

6° de wijze waarop het lokaal bestuur de bevolking en de lokale actoren bij de voorbereiding, de uitvoering en de opvolging betreft;

(...)

Uit de Memorie van Toelichting:

Over de clustering van plannen:

De integrale planning op basis van een door het bestuur in zijn strategisch beleidsplan gedefinieerd beleidsveld biedt de mogelijkheid voor het lokaal bestuur om zelf het niveau van de plannen te bepalen. (...) Indien het lokaal bestuur het beleidsveld ruimer definieert dan de subsidieverlener (bijvoorbeeld socio-cultureel beleidsveld), heeft het lokaal bestuur een masterplan en kan dan een deelaspect indienen. (...) Er wordt dus een beleidsplan opgesteld van een beleidsveld dat het lokaal bestuur zelf definieert.

Over de clustering van adviesraden:

Het is niet langer mogelijk dat de verschillende planverplichtingen en subsidieregelingen soms een eigen raad of orgaan vereisen die zich specifiek bezighoudt met het beleidsdomein waarover de subsidieregeling handelt. (...) Men moet zich de vraag stellen welke reeds bestaande adviesorganen aangesproken kunnen worden en welke adviesorganen optioneel samengevoegd kunnen worden. (...) De Vlaamse overheid kan in de regelgeving bijgevolg als verplichting bepalen dat de bevolking en de lokale actoren moeten worden betrokken, maar het komt aan het lokaal bestuur toe de wijze te bepalen waarop dat zal gebeuren.

3.1.1. Lokale besturen definiëren zelf het beleidsveld van de plannen

Het planlastverminderingdecreet maakt het mogelijk dat er beleidsplannen worden opgesteld voor beleidsvelden die het lokale bestuur zelf definieert. Als een lokaal bestuur het beleidsveld ruimer formuleert dan de subsidieverlener, dan moet dat bestuur een deelaspect van dat ruimere plan indienen. Het is bijgevolg niet ondenkbaar dat een gemeente ervoor zal kiezen om niet langer een apart jeugdbeleidsplan op te maken, maar dat te integreren in een vrijetijdsplan, een sociaal-cultureel plan of een welzijnsplan.

We zijn hier fel tegen gekant. Het jeugdbeleidsplan is een hefboom voor kinderen, jongeren en hun organisaties op lokaal niveau om betrokken te worden bij het lokale beleid. Dat lokale jeugdbeleid is **niet te reduceren tot een beleidsveld** (of het nu 'vrije tijd', 'welzijn' of 'sociaal-cultureel werk' is). De visie achter het jeugdbeleidsplan is net dat het over alle beleidsdomeinen heen een beleidskader schept voor een ganse bevolkingsgroep. Een bevolkingsgroep waarvoor het jeugdbeleidsplan, onder meer via de vertegenwoordiging in de jeugdraad, vaak het enige instrument is om te wegen op het lokale beleid (minderjarigen mogen immers niet stemmen, noch zich verkiesbaar stellen). Door de reikwijdte van het jeugdbeleidsplan te verengen tot één beleidsveld, ontnem je kinderen en jongeren de mogelijkheid tot inspraak in het gehele lokale beleid. Kinderen en jongeren krijgen te maken met alle aspecten van het lokale beleid, en verdienen dus ook de mogelijkheid tot inspraak in al die aspecten.

3.1.2. Het gevaar voor een sectorale invulling van het jeugdbeleid

Het voorstel van decreet vult een jeugdbeleidsplan (als onderdeel van een geclusterd plan) eng in als een jeugdwerkbeleidsplan. Daar bestaat geen twijfel over. In de Memorie van Toelichting wordt er overal gesproken over 'beleidssectoren', en op pagina 19 van die Memorie vermeldt men het jeugdwerkbeleidsplan als onderdeel van de cluster 'vrije tijd'. Dat is terug naar af. Voor 1993 subsidieerde de Vlaamse overheid de lokale jeugdverenigingen zelf rechtstreeks. Het Vlaamse beleid was toen duidelijk louter gericht op het jeugdwerk. Er was nog geen sprake van een categoriaal jeugdbeleid. Dat veranderde met de decentralisatie van de middelen naar de gemeenten, en zeker met de omvorming van het jeugdwerkbeleidsplan naar een jeugdbeleidsplan in 2006. Sindsdien bepaalt het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid in artikel 5, §3, dat een jeugdbeleidsplan twee hoofdstukken moet bevatten:

Het gemeentelijk jeugdbeleidsplan bevat twee hoofdstukken en een financieel overzicht.

Hoofdstuk 1. Jeugdwerkbeleid, beschrijft de wijze waarop een divers en toegankelijk, plaatselijk en intergemeentelijk jeugdwerkeraanbod, financieel, materieel en infrastructureel ondersteund zal worden, inclusief de kadervorming.

Hoofdstuk 2. Jeugdbeleid, beschrijft een met de gemeentelijke jeugdraad overlegde keuze van beleidsmaatregelen met repercussies voor kinderen en jongeren. Daarnaast wordt er beschreven hoe het jeugdwerkbeleid aansluiting vindt bij andere beleidssectoren en overheden.

Het begrip 'jeugd' in het lokaal jeugdbeleidsplan is geen sector, maar wel een doelgroep. Jeugdbeleid is categoriaal van aard. Het clusteren van plannen vertrekt daarentegen niet van een categoriale maar van een sectorale invalshoek. We nemen het voorbeeld van een vrijetijdsplan. Een lokaal bestuur dat zo'n vrijetijdsplan opstelt, zal alle sectoren die een vrijetijdsaanbod realiseren, clusteren in één plan (bijvoorbeeld jeugdwerkeraanbod, cultuuraanbod, sportaanbod, seniorenaanbod,...). De jeugdvriendelijke toets van het gehele lokale beleid gaat in dat geval verloren door een puur sectorale benadering.

Een ander gevaar is dat het begrip jeugdwerk versnipperd wordt. Het jeugdbeleidsplan is een ideaal kader om de diversiteit van het jeugdwerk te vatten. Jeugdverenigingen hebben raakvlakken met cultuur, welzijn,... In een jeugdbeleidsplan met een categoriale invalshoek krijgen die raakvlakken met andere sectoren een plaats. Een puur sectorale benadering gaat daaraan echter voorbij. Bovendien bestaat het risico dat een lokaal bestuur in dat geval ook zelf gaat bepalen waar het jeugdwerk moet ondergebracht worden, en dat ondermijnt de visie op jeugdwerk. De kans is bijvoorbeeld reëel dat sommige jeugdwerkvormen dan onder de cluster welzijn zullen vallen (bijvoorbeeld speelpleinen die ook nu al vaak als kinderopvang worden beschouwd).

Sommige gemeenten maakten al een vrijetijdsplan op bij wijze van test. In Turnhout schreef men bijvoorbeeld een overkoepelend vrijetijdsplan 'Turnhout Troef'. Dat kreeg van de jeugdraad een negatief advies, omdat die zich te weinig betrokken voelde. De inspraakcultuur bij andere sectoren (sport, cultuur) en andere doelgroepen (volwassenen) is duidelijk verschillend van die bij jongeren. Dat aspect werken we verder uit in de volgende paragraaf.

3.1.3. Het gevaar dat lokale jeugdraden afgeschaft worden

De Memorie van Toelichting stelt ondubbelzinnig dat adviesraden optioneel samengevoegd kunnen worden. Het voorstel van decreet bepaalt in artikel 6 enkel dat het lokale bestuur de wijze moet aangeven waarop het de bevolking en de lokale actoren bij de voorbereiding, de uitvoering en de opvolging betreft. De Vlaamse overheid kan in de regelgeving bijgevolg de verplichting opleggen dat de bevolking en/of de lokale actoren betrokken moeten worden, maar het komt aan het lokale bestuur toe om de wijze te bepalen waarop dat zal gebeuren (uit de Memorie van Toelichting, pagina 23).

Het planlastverminderingdecreet creëert bijgevolg de mogelijkheid om een lokale jeugdraad af te schaffen en te integreren binnen bijvoorbeeld een 'vrijetijdsraad'. Dat is voor ons zeer onrustwekkend.

Een lokale of provinciale jeugdraad afschaffen, is kinderen en jongeren hun belangrijkste mogelijkheid tot inspraak in het lokale beleid ontnemen. Participatie van kinderen en jongeren aan de beleidsvoering (of het nu via de lokale jeugdraad of via andere participatiemethoden gebeurt) is belangrijk. Kinderen en jongeren maken immers volwaardig deel uit van onze samenleving. Jeugdparticipatie is om diverse redenen van groot belang in het gemeentelijke en provinciale beleid:

- een stem geven aan kinderen en jongeren die geen stemrecht hebben;

- leren omgaan met elkaar en met verschillende belangen (sociale cohesie, tolerantie, democratische samenleving,...). Een lokale jeugdraad maakt van jongeren actieve burgers, het is een leerschool voor een democratische besluitvorming;
- creëren van een bijkomend en noodzakelijk draagvlak voor te nemen beleidsmaatregelen (legitimiteit van het beleid);
- zorgen voor een beter beleid voor verschillende kansengroepen binnen de gemeente of de provincie (wat goed is voor kinderen en jongeren is vaak ook goed voor andere doelgroepen).

Jeugdraden nemen bovendien een aparte plaats in tussen de andere adviesraden. Om jongeren in staat te stellen om aan het beleid te participeren is een aparte aanpak vereist. Er zomaar van uitgaan dat jongeren hun stem wel kwijt zullen kunnen in een geclusterde adviesraad is totaal onrealistisch. Zo'n inspraakproces van jongeren vereist een methodisch kader op maat van jongeren en van de dynamiek van de organisaties waarin deze jongeren zich verenigen. Garanties voor het voortbestaan van lokale jeugdraden zijn voor ons een breekpunt. Het voorstel van planlastvermindering decreet biedt die garantie op dit ogenblik totaal niet. Meer nog, wanneer dat voorstel van decreet wordt goedgekeurd, dan moet het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid aangepast worden, en dat betekent simpelweg het schrappen van alle bepalingen die gemeenten en provincies verplichten een jeugdraad te installeren of te erkennen en van alle bepalingen die de participatie van kinderen en jongeren en van de jeugdraad bij de opmaak van het jeugdbeleidsplan verplichten. In de volgende paragraaf gaan we daar dieper op in.

3.1.4. Gevolgen van de mogelijkheid tot clustering voor het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid

Artikel 6 van het planlastvermindering decreet legt de maximale planelementen op. Sectordecreten die planelementen opleggen die verder gaan dan die maximale criteria, zullen moeten aangepast worden. We deden die oefening voor het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid.

Met betrekking tot de opmaak van jeugdbeleidsplannen en de oprichting of erkenning van jeugdraden komen de volgende bepalingen uit dat decreet op de helling te staan:

- Artikel 5, §4, dat bepaalt wie er bij de inspraakprocedure van het gemeentelijk jeugdbeleidsplan moet betrokken worden:

§4. De gemeenteraad keurt het jeugdbeleidsplan goed na een inspraakprocedure waarbij betrokken worden:

- 1° de particuliere plaatselijke en intergemeentelijke jeugdwerkinitiatieven;*
- 2° kinderen en jongeren van drie tot vijftwintig jaar;*
- 3° deskundigen inzake kinderen en jongeren, en inzake jeugdwerk;*
- 4° de gemeentelijke jeugdraden.*

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan deze inspraak moet voldoen.

- Heel hoofdstuk III van titel II dat de artikels bevat in verband met de organisatie van het overleg en de advisering van het gemeentelijk jeugdbeleid. Het is in dat hoofdstuk dat gemeenten verplicht worden een jeugdraad op te richten of te erkennen:

Hoofdstuk III. Organisatie van het overleg en de advisering van het gemeentelijk jeugdbeleid

Art. 10. §1. Met het oog op de organisatie van het overleg en de inspraak bij de voorbereiding en de uitvoering van het jeugdbeleid, inzonderheid de opmaak en de uitvoering van een gemeentelijk jeugdbeleidsplan, erkent of richt elke gemeenteraad van het Vlaamse Gewest een of meer jeugdraden op.

Er kunnen afzonderlijke jeugdraden worden opgericht voor delen van de gemeente in kwestie. In dat geval moet een overkoepelende jeugdraad worden geïnstalleerd waarin ten minste een vertegenwoordiger van alle erkende jeugdraden is opgenomen. Die overkoepelende jeugdraad krijgt

de naam 'gemeentelijke jeugdraad'. Ook als de gemeenteraad slechts één jeugdraad erkent, wordt die zo genoemd.

§2. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad moeten door de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een of meer plaatselijke jeugdraden erkend en zo nodig opgericht worden.

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie kan daartoe jeugdraden erkennen die opgericht of erkend zijn door gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voorzover die raden het Nederlandstalige jeugdwerk bevorderen en hoofdzakelijk zijn samengesteld uit de vertegenwoordigers van de geïnteresseerde Nederlandstalige jeugdwerkinitiatieven en Nederlandstalige kinderen en jongeren uit deze gemeenten.

Wanneer de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie dergelijke jeugdraden erkent, dan moet een overkoepelende jeugdraad worden geïnstalleerd waarin ten minste één vertegenwoordiger van alle erkende jeugdraden is opgenomen.

De artikels in dit decreet betreffende de gemeentelijke jeugdraad zijn van overeenkomstige toepassing op de overkoepelende jeugdraad die geïnstalleerd is door de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

§3. De bepalingen van artikel 11 tot en met 15 van dit decreet zijn van overeenkomstige toepassing op de jeugdraden, erkend of opgericht door de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, op de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en op het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met dien verstande dat de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie de bevoegdheden van de gemeenteraad waarneemt en het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie de bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen.

Art. 11. §1. Zijn lid van de gemeentelijke jeugdraad:

1° de afgevaardigden van de geïnteresseerde plaatselijke of intergemeentelijke jeugdwerkinitiatieven die een actieve werking of rekrutering kunnen aantonen binnen het grondgebied van de gemeente in kwestie;

2° geïnteresseerde jeugd uit de gemeente, gecoöpteerd door de gemeentelijke jeugdraad.

§2. Politieke mandatarissen kunnen geen lid zijn van de gemeentelijke jeugdraad.

§3. Het lidmaatschap van de gemeentelijke jeugdraad kan niet als voorwaarde voor subsidiëring worden gesteld.

Art. 12. Het college van burgemeester en schepenen wijst een of meer ambtenaren van de gemeente aan om de vergaderingen van de gemeentelijke jeugdraad bij te wonen en het secretariaat ervan waar te nemen.

Art. 13. §1. Het college van burgemeester en schepenen moet advies vragen aan de gemeentelijke jeugdraad over alle aangelegenheden inzake het jeugdwerkbeleid en de uitvoering van het jeugdbeleidsplan.

§2. De gemeentelijke jeugdraad kan op eigen initiatief advies uitbrengen over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de jeugd of het jeugdwerk.

§3. Het college van burgemeester en schepenen moet bij het nemen van beslissingen eventuele afwijkingen op de uitgebrachte adviezen motiveren.

Art. 14. De gemeenteraden bepalen de nadere voorwaarden van de werking van de gemeentelijke jeugdraad, en in elk geval:

1° de maatregelen waarmee het recht op informatie van de jeugdraad ten aanzien van het college van burgemeester en schepenen wordt gewaarborgd;
2° de termijn waarin het college van burgemeester en schepenen een gemotiveerd standpunt over de uitgebrachte adviezen inneemt;
3° maatregelen met betrekking tot de openbaarheid van de werkzaamheden van de jeugdraad.

Art. 15. De gemeentelijke jeugdraad moet uiterlijk zes maanden na de installatie van een nieuwe gemeenteraad opnieuw worden erkend of opgericht.

- Artikel 16, §6, dat bepaalt wie er bij de inspraakprocedure van het provinciaal jeugdbeleidsplan moet betrokken worden:

Art. 16, §6. De provincieraad keurt het jeugdwerkbeleidsplan goed na een inspraakprocedure waarbij betrokken worden:

1° de particuliere provinciale jeugdwerkinitiatieven;
2° deskundigen inzake kinderen en jongeren, en inzake jeugdwerk;
3° de gemeentebesturen uit de provincie;
4° de gemeentelijke jeugdraden uit de provincie.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan deze inspraak moet voldoen.

- Heel hoofdstuk III van titel III dat de artikels bevat in verband met de organisatie van het overleg en de advisering van het provinciaal jeugdbeleid. Het is in dat hoofdstuk dat provincies verplicht worden een jeugdraad op te richten of te erkennen:

Hoofdstuk III. Organisatie van het overleg en de advisering van het provinciaal jeugdbeleid

Art. 21. §1. Met het oog op de organisatie van het overleg en de inspraak bij de voorbereiding en de uitvoering van het jeugdbeleid, inzonderheid de opmaak en de uitvoering van een provinciaal jeugdbeleidsplan, erkent of richt elke provincieraad uit het Vlaamse Gewest een of meer jeugdraden op.

§2. Er kunnen afzonderlijke jeugdraden worden opgericht voor delen van de provincie in kwestie. In dat geval moet een overkoepelende jeugdraad worden geïnstalleerd waarin ten minste een vertegenwoordiger van alle erkende jeugdraden is opgenomen. Die overkoepelende jeugdraad krijgt de naam 'provinciale jeugdraad'. Ook als de provincieraad slechts één jeugdraad erkent, wordt die zo genoemd.

Art. 22. §1. Zijn lid van de provinciale jeugdraad:

1° de afgevaardigden van de geïnteresseerde provinciale jeugdwerkinitiatieven die een actieve werking kunnen aantonen binnen het grondgebied van de provincie in kwestie;
2° geïnteresseerde vertegenwoordigers van de gemeentelijke jeugdraden uit de provincie in kwestie, gecoöpteerd door de provinciale jeugdraad;
3° geïnteresseerde jeugd uit de provincie, gecoöpteerd door de provinciale jeugdraad.

§2. Politieke mandatarissen kunnen geen lid zijn van de provinciale jeugdraad.

§3. Het lidmaatschap van de provinciale jeugdraad kan niet als voorwaarde voor subsidiëring worden gesteld.

Art. 23. De bestendige deputatie wijst een of meer ambtenaren van de provincie aan om de vergaderingen van de provinciale jeugdraad bij te wonen en het secretariaat ervan waar te nemen.

Art. 24. §1. De bestendige deputatie moet advies vragen aan de provinciale jeugdraad over alle aangelegenheden inzake het jeugdwerkbeleid en de uitvoering van het jeugdbeleidsplan.

§2. De provinciale jeugdraad kan op eigen initiatief advies uitbrengen over alle aangelegenheden die de jeugd of het jeugdwerk aanbelangen.

§3. De bestendige deputatie moet bij het nemen van beslissingen eventuele afwijkingen op de uitgebrachte adviezen motiveren.

Art. 25. De bestendige deputatie bepaalt de nadere voorwaarden van de werking van de provinciale jeugdraad en in elk geval:

1° de maatregelen waarmee het recht op informatie van de jeugdraad ten aanzien van de bestendige deputatie wordt gewaarborgd;

2° de termijn waarin de bestendige deputatie een gemotiveerd standpunt over de uitgebrachte adviezen inneemt;

3° maatregelen met betrekking tot de openbaarheid van de werkzaamheden van de jeugdraad.

Art. 26. De provinciale jeugdraad moet uiterlijk zes maanden na de installatie van een nieuwe provincieraad opnieuw worden erkend of opgericht.

Er staat voor ons ook nog een onduidelijkheid in het planlastvermindingsdecreet. Artikel 4, §2, bepaalt dat het jaar voorafgaand aan iedere beleidscyclus dient ter voorbereiding van het plan. In het laatste jaar van iedere cyclus wordt het plan van die cyclus geëvalueerd en het plan van de volgende cyclus opgemaakt. Daarbij worden ook alle adviezen over het op te maken plan ingezameld, die moeten gegeven worden krachtens sectorale wetgeving. Artikel 6 bepaalt dan weer dat het aan het lokale bestuur is om te bepalen hoe de bevolking betrokken wordt bij de opmaak van de plannen. Begrijpen we het goed dat een sectordecreet dus nog wel een verplicht advies kan opleggen, maar dat het niet meer kan bepalen door wie dat advies moet uitgebracht worden (bijvoorbeeld door de jeugdraad)?

3.1.5. Een wel heel drastische visiewijziging

In het decreet van 18 juli 2008 houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid, dat nog maar net goedgekeurd werd door het Vlaams Parlement, worden de stimulansen voor het voeren van een breed jeugdbeleid nog versterkt. En ook in de Memorie van Toelichting bij de wijziging van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid in 2006 wordt expliciet een lans gebroken voor een Vlaamse overheid die aanzetten geeft voor een breed en categoriaal jeugdbeleid. Ook het belang van de participatie van kinderen en jongeren aan het brede lokale beleid wordt er benadrukt.

We citeren uit die Memorie van Toelichting (pagina 4 en 5):

Een steeds sterker wegend basisprincipe is dat kinderen en jongeren rechten hebben, en dat alle acties met betrekking tot het jeugdbeleid ten volle rekening dienen te houden met het belang van het kind. Aldus geeft het decreet ook een sterke aanzet voor een categoriale clustering van alle jeugdbeleidsthema's die op het lokaal niveau leven.

De grote uitgangspunten:

- jeugdbeleid als categoriale clustering van alle mogelijke jeugdspecifieke beleidsthema's;*
- jeugdwerkbeleid als essentieel en emanciperend bestanddeel van een breed jeugdbeleid;*
- samenwerking tussen de overheidsniveaus: het mobiliserend principe voor dit uitgangspunt is het subsidiariteitsbeginsel, dit wil zeggen dat de maatschappelijke keuzes worden gemaakt op het bestuursniveau dat voor de betreffende materie het meest functioneel is;*
- planning: het belang van een goed planningsproces;*
- permanente samspraak en samenwerking met jeugdwerkinitiatieven, kinderen en jongeren;*
- voldoende financiële armslag: het blijft belangrijk dat gemeentebesturen voldoende middelen ter beschikking krijgen van de Vlaamse overheid om dit lokale jeugdwerk naar behoren te ondersteunen.*

We blijven dus geloven in planning, een jeugdbeleidsplan, als sleutel voor:

- participatie, betrokkenheid, gedragenheid;*
- afstemming, samenwerking met en soms ook positionering ten aanzien van andere sectoren;*
- provisionering: het versterken en optimaliseren van de inzet van middelen, voorzieningen en mensen;*
- nieuwe, emanciperende en positieve tendensen: er ontstaan nieuwe wegen naar een rechtvaardiger en voor iedereen toegankelijk beleid. Zonder plannen dreigen de poorten van het jeugdbeleid weer open te zwaaien voor een weinig duurzaam of tegensprekbaar ad-hocbeleid.*

Op pagina 7 van de Memorie van Toelichting lezen we een bijna profetische passage:

Het decreet vraagt dat de lokale besturen niet alleen het jeugdwerkbeleid in een planningsproces zetten, maar vraagt ook uitdrukkelijk aandacht voor het jeugdbeleid van gemeenten en provincies. In het hele decreet wordt het woord 'jeugdwerkbeleidsplan' vervangen door 'jeugdbeleidsplan', waarmee aangegeven wordt dat de twee hoofdstukken een evenwaardig belang hebben. Er wordt niet gekozen voor een clusterplan voor het gemeentelijk vrijetijdsbeleid. We vrezen dat dit zou leiden tot minder specifieke aandacht voor het jeugdwerk enerzijds en de categorie kinderen en jongeren anderzijds. Bovendien zou het proces voor de jonge vrijwillige medewerkers aan de jeugdbeleidsplanning er alleen maar ingewikkelder op worden. Voor een categoriale clustering van beleidsthema's die nauw aansluiten bij hun leefwereld en hun noden en verlangens kunnen jonge mensen en hun organisaties wel perfect warm gemaakt worden. Dit is veel moeilijker voor een globaal, integraal vrijetijdsbeleid. Met betrekking tot de keuze voor een interactief bestuur, vanuit het respect voor het kinderrechtenverdrag, lijkt sectorale clustering in deze dan ook geen goed idee.

Het kan toch niet zijn dat de Vlaamse overheid binnen eenzelfde legislatuur twee totaal tegengestelde visies verkondigt?

3.2. De zesjaarlijkse evaluatie: participatie van de sector?

Art. 8, §1, van het voorstel van decreet:

Uiterlijk twaalf maanden voor het einde van elke beleidscyclus ontvangt de Vlaamse Regering een evaluatie van de planverplichting, opgemaakt in overleg tussen vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en van de lokale besturen, na advies van de strategische adviesraad van het beleidsdomein waarop de planverplichting betrekking heeft en van de strategische adviesraad Bestuurszaken. De Vlaamse Regering neemt daartoe het initiatief.

Uit de Memorie van Toelichting:

De evaluatie heeft dus tot doel het plan- en subsidie-instrument op Vlaams niveau ter discussie te stellen en op zijn effectiviteit te toetsen. Zo wordt ook vermeden dat de bestaande regelingen worden geïnstitutionaliseerd.

De strategische adviesraden worden wel betrokken bij de evaluatie van de planverplichtingen, maar zij krijgen alleen de mogelijkheid om een advies uit te brengen. De evaluatie zelf wordt namelijk opgemaakt in overleg tussen vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en van de lokale besturen. Bij het tot stand komen of evalueren van regelgeving is het in de jeugdsector echter de gangbare praktijk dat dit gebeurt in samenspraak met die jeugdsector. Reflectiegroepen zijn hier een goed instrument voor. Die werkwijze lijkt hier bedreigd. We vinden het spijtig en een gemiste kans dat het planlastverminderingende decreet geen kwaliteitsnormen vooropstelt om zo'n evaluatie in samenspraak met de betrokken sectoren op te maken. Hoe gaat men de effecten van een regelgeving beoordelen als diegenen die ondersteund worden door de regelgeving niet betrokken worden? Natuurlijk zijn de lokale besturen de begunstigden, maar in de praktijk blijkt toch dat het de lokale actoren zijn die beter dan wie ook weten wat de effecten van het gevoerde beleid zijn.

Zoals het evaluatieproces nu omschreven is in het voorstel van decreet, lijkt het wel of de minister van Binnenlands Bestuur in de toekomst samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

(VVSG) gaat bepalen wat er goed en slecht is aan de sectordecreten. Volgens ons komt goede beleidsvoering echter participatief en in samenspraak met de betrokken sectoren tot stand.

3.3. Gevaar voor de integratie van de subsidies voor jeugd in het Gemeentefonds en het Provinciefonds

Art. 3 van het voorstel van decreet:

Dit decreet is van toepassing op:

- 1° alle planverplichtingen die de Vlaamse overheid aan de lokale besturen oplegt;
- 2° alle specifieke subsidies die de Vlaamse overheid aan lokale besturen toekent.

Subsidieregelingen die niet exclusief gericht zijn tot lokale besturen vallen niet onder de toepassing van het decreet.

Art. 2, 2°, van het voorstel van decreet definieert wat bedoeld wordt met een 'specifieke subsidie':

Specifieke subsidie: een financiële transfer vanuit de Vlaamse begroting waarvan de toekenning aan specifieke voorwaarden is gekoppeld, in om het even welke vorm, met inbegrip van eenmalige subsidies en subsidies voor onroerende investeringen en trekkingsrechten.

Art. 9 van het voorstel van decreet:

Elke subsidieregeling (...) motiveert ook waarom de beoogde beleidsdoelstelling niet kan worden gerealiseerd via een specifieke regelgeving, gekoppeld aan de toevoeging van ondersteunende middelen aan de algemene financiering van de lokale besturen.

Uit de Memorie van Toelichting (pagina 12):

Het kaderdecreet bepaalt daarnaast ook dat de Vlaamse overheid bij elke subsidieregeling moet motiveren waarom de beoogde beleidsdoelstelling niet kan worden gerealiseerd via een toevoeging van ondersteunende middelen aan de algemene financiering van de lokale besturen, onder meer via het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

Met het Gemeentefonds of het Provinciefonds bekomen de gemeenten en provincies immers volledige beleidsvrijheid zonder administratieve lasten. In het Bestuursakkoord wordt aangegeven dat subsidiestromen vooral in aanmerking komen voor integratie in de algemene financieringsfondsen als ze beantwoorden aan twee cumulatieve voorwaarden:

- *subsidies ter ondersteuning van regulier beleid en ingeburgerde dienstverlening (geen impulsbeleid);*
- *subsidies die gericht zijn op alle besturen (niet tot enkele besturen of tot andere, private, partners).*

De huidige subsidies voor jeugd beantwoorden aan de definitie voor specifieke subsidies. De toekenning van die subsidies is immers duidelijk aan specifieke voorwaarden gekoppeld. Daardoor is het perfect te verantwoorden om de subsidies voor jeugd niet te integreren in het Gemeentefonds en het Provinciefonds. En maar goed ook! Maar biedt het planlastvermindingsdecreet voldoende garanties? We vrezen van niet. Op basis van de voorliggende tekst kan men evengoed besluiten dat de subsidies voor jeugd toch geïntegreerd moet worden in het Gemeentefonds en het Provinciefonds. En dat is een achterpoortje dat volgens ons gesloten moet blijven.

Artikel 9 bepaalt dat voor elke subsidieregeling moet aangetoond worden dat ze niet geïntegreerd kan worden in het Gemeentefonds of het Provinciefonds. Aangezien dat op die manier geformuleerd wordt, is het duidelijk wat de voorkeur van de indieners van het voorstel van decreet geniet: zij willen het liefst zoveel mogelijk financiële middelen integreren in het Gemeentefonds en het Provinciefonds. Dat, en het feit dat het planlastvermindingsdecreet om de zes jaar geëvalueerd zal worden, doet ons vrezen dat het al of niet integreren van de subsidies voor jeugd (maar ook andere) in het Gemeentefonds en het Provinciefonds telkens opnieuw op tafel zal komen. Daarbij komt nog dat de cumulatieve voorwaarden om in aanmerking te komen voor integratie in die algemene financieringsfondsen zeer vaag zijn. Wat wordt er in de Memorie van Toelichting bedoeld met 'regulier beleid' en 'ingeburgerde dienstverlening'?

Wanneer de subsidies voor jeugd in het Gemeentefonds en het Provinciefonds geïntegreerd worden, dan is het gedaan met de prioriteitenregeling (op dit ogenblik jeugdwerkinfrastructuur en jeugdinformatie). Er is op dat ogenblik ook geen enkele reden meer om de planverplichtingen te behouden, waardoor gemeenten niet meer om de drie jaar uitgedaagd worden om kinderen en jongeren te betrekken bij het lokale jeugdbeleid. Dat betekent de doodsteek voor een participatief lokaal jeugdbeleid. We vragen daarom garanties dat er voor jeugd steeds een specifieke, 'geoomerkte' subsidie behouden zal blijven.

3.4. Bijkomende opmerkingen

- Bij de maximale planelementen (in artikel 6 van het planlastverminderingdecreet) wordt er niet vermeld dat er een timing moet opgenomen worden bij de doelstellingen en de acties. Er moet wel jaarlijks, naast de voortgang, een vooruitblik gegeven worden voor het volgende jaar. Door in de plannen (zeker de plannen die over drie jaar lopen) een timing op te nemen, kan men die verplichting tot een 'vooruitblik' vermijden, en zorgt men, volgens ons, voor een vermindering van de planlast. Indien die timing toch niet opgenomen wordt in het planlastverminderingdecreet, zal artikel 5, §3ter, 3°, van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid moeten aangepast worden.
- Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de provincies is er in het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid bepaald dat er na het derde jaar van de planperiode een tussentijdse evaluatie moet uitgevoerd worden, waarna het lopende plan eventueel kan bijgestuurd worden. Ook dat lijkt ons een nuttige verplichting, die na de goedkeuring van het planlastverminderingdecreet helaas zal verdwijnen.

4. Besluit

De Vlaamse Jeugdraad is **voorstander van het verminderen van de planverplichtingen voor de lokale besturen, maar niet tot elke prijs**. Het planlastverminderingdecreet holt het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid volledig uit. De Vlaamse Jeugdraad verwerpt daarom dat voorstel van decreet. **De verworvenheden en kwaliteiten van het lokale en provinciale jeugdbeleid, en de structuren die daarrond gebouwd zijn, komen door het voorstel van planlastverminderingdecreet op de helling te staan**. Dat decreet biedt geen enkele garantie dat de verworvenheden van het lokale en provinciale jeugdbeleid kunnen behouden blijven.

De Vlaamse Jeugdraad is het gewoon om op een participatieve manier betrokken te worden bij regelgeving die invloed heeft op kinderen en jongeren. Dat is met het voorstel van planlastverminderingdecreet zeker niet gebeurd. Dat voorstel van decreet biedt ook geen enkele garantie dat de Vlaamse Jeugdraad in de toekomst nog betrokken zal worden bij de evaluatie en/of de wijziging van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid. Het lijkt er sterk op dat zulke zaken voortaan geregeld zullen worden tussen de minister van Binnenlands Bestuur en de VVSG.

Jeugdbeleid is categoriaal beleid (gericht op een gehele bevolkingsgroep). Het voorstel van decreet reduceert jeugdbeleid echter tot een sectoraal beleid. Daardoor wordt de klok enkele jaren teruggedraaid. Bovendien komt het jeugdbeleid in Vlaanderen op die manier in een wel heel schizofrene situatie terecht. Het decreet van 18 juli 2008 houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid, dat nog maar net goedgekeurd werd door het Vlaams Parlement, legt immers meer dan ooit het accent op het brede/categoriale jeugdbeleid. Is het dan niet heel vreemd dat Vlaanderen op het lokale niveau de omgekeerde beweging maakt? We vragen ons af hoe de minister van Jeugd daartegen aankijkt.

Participatie van jongeren aan het lokale beleid vereist een specifiek methodisch kader dat geboden wordt in de context van een lokale jeugdraad of via andere lokale participatie-instrumenten die afgestemd zijn op kinderen en jongeren. Het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid biedt daarvoor stevige garanties. Als het planlastverminderingdecreet van kracht wordt, worden die garanties uit het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid letterlijk uitgewist.

Het planlastvermindingsdecreet biedt ook geen enkele garantie dat een specifieke ('geormerkte') subsidiëring van het lokale jeugdbeleid behouden kan blijven. Het voorstel van decreet geeft munitie aan de voorstanders van de integratie van de Vlaamse middelen voor jeugd in het Gemeentefonds en het Provinciefonds. Daarmee kunnen wij helemaal niet akkoord gaan, dat is een breekpunt voor ons.

Omwille van de hierboven beschreven redenen vragen we om de volgende garanties op te nemen in het planlastvermindingsdecreet:

- het behoud van de categoriale benadering van het jeugdbeleid;
- de afdwingbaarheid van de rol van de gemeentelijke en provinciale jeugdraden;
- de specifieke benadering (methodisch, logistieke ondersteuning,...) van de participatie van kinderen en jongeren aan het lokale beleid;
- het behoud van een 'geormerkte' subsidiëring voor jeugd;
- de participatie van de jeugdsector bij toekomstige wijzigingen van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid.